

Podzim v Poddoubí

Milý čtenáři!

Přitahuje! Nemocnice se plní, naše peněženky vyprazdňují...

Uvozuji tohle vydání fotografií z Poddoubí, které jsem navštívil bratru před patnácti lety, byl to takový teplý víkend koncem října. Prastrýc Jaroslav i můj táta Josef se domnívali, že právě z tohoto Poddoubí pod Vyskří pochází náš rod, já mám za to, že jsme z Poddoubí – Podtýna, dříve součásti Rovenska (než si Podjetňáci postavili hlavu a přimkli se k Žernovu). Ostatně vždycky mně bylo divné, kde by se tu naše rodina vzala, když dřív jsme se byli schopni pohnout (příženit nebo odstěhovat) jen do sousední vesnice Štěpánovice, Blatec), maximálně ob jednu (Veselá, Tatobity). Až dědeček Antonín zamířil si to na Žižkov, ten pražský, kde se narodil táta. Pak jsme roky bydleli v Břevnově. Já se ale narodil v Bubenči. A teď se stěhuju ze svého města zase zpátky do Břevnova a to je taky důvod, proč jsou poslední vydání Trosečníka taková kratší, není čas... Druhým důvodem je pandemie, která se tu zas roztahuje a ruší kulturní pořady a já, protože nerad slibuju něco, co pak není, už budu pro klid duše inzerovat jen kulturu nejbližších dní. *f.*

* **Pro letošní rok** radnice převzala čtyři návrhy veřejnosti na zvelebení veřejného prostoru. Zřízení převlékárny na náplavce u Jizery, doplnění dětského hřiště v Dělnické ulici o další herní prvky, výstavba odpočinkového místa u hasičárny na Kadeřavci a zřízení příměstského trailcentra ve Struhách vedle lyžařského vleku. V letošním rozpočtu je na participativní rozpočet vyčleněno 600 tisíc korun, uvedl server *Turnovsko info*.

* **Městská knihovna Antonína Marka** zve na výstavu fotografií *Turnov pro Turnov*. Neobvyklé pohledy na město můžete vidět do 31. ledna v *Galerii Na Schodech knihovny*.

Autorská výstava Petry Jirošové se koná u příležitosti blížícího se 750. výročí města.

Turnov pro Turnov

Petra Jirošová
Narozena 25. 2. 1979 v Ústí nad Labem, v Turnově žije od roku 2016. Ve volném čase se věnuje kresbě, grafice, dekoru a fotografií.

Výstavy:
Kostel sv. Vojtěcha, Ústí nad Labem
Malé Divadlo, Liberec

Literární soutěž Václava Vokolka:
Poezie v próze

Účastnila se dvou *Večerů za oponou*, které pořádala Markéta Tallerová v libereckém Malém Divadle. Svoji tvorbou podpořila organizaci *Život bez lepku*, které také vytvořila logo.

Rozmanitost, historie, detail a kouzlo Turnova. Místa, která už jako malá vídala u své babičky na zapaspartovaných kresbách Petra Tamchyna.

Autorská výstava fotografií Petry Jirošové s netradičními pohledy na naše město.

Výstava se koná k 750. výročí města Turnova.

**Galerie
Na Schodech knihovny**
22. 11. 2021 – 31. 1. 2022

INDIE

středa 1. prosince 2021 – kino Sféra – 18.00 hodin

SEBASTIAN PRAX

Cestovatelský klub

Představte si, že jedete na dva měsíce do Indie hledat učitele, který vám otevře cestu jógy. Ale namísto toho se celá Indie na přelomu zimy uzavře. A vy nemůžete odletět domů. „Na cestách po Indii jsem si přál dosáhnout naprosté svobody. S životem na cestě stopem, prožíval jsem, hledal jsem, pod hvězdným nebem básně psal a reflektoval příběhy lidské o hledání smyslu bytí na této Zemi. Těžko uvěřit tomu, že bych se na jednom místě zastavil na déle než sedm dní... A potom jsem strávil celé čtyři měsíce pod svatou borou Arunachala. A díky Bobu za to!”

vstupné 100 Kč

www.kcturnov.cz • kct@kcturnov.cz • tel.: 481 322 083

MALÁ SKÁLA – V sobotu 20. listopadu se uskutečnila tradiční vzpomínková akce na armádního generála Aloise Lišku, který se narodil před 126 lety, 20. listopadu 1895. Akce se zúčastnilo přes 50 lidí. Alois Liška třikrát opustil svoji milovanou vlast. Dvakrát aby za ní šel bojovat, potřetí, aby si zachránil svobodu a pravděpodobně i život po nástupu komunistů k moci. Panu generálovi nebylo již nikdy umožněno spatřit svůj rodný dům, místa spojená s jeho dětstvím.

„Každý kámen, každý strom na Záborčí bych políbil, kdybych se tam mohl vrátit.“ Tato věta z dopisu, který napsal svému příteli ing. Vlčkovi v roce 1974, tři roky před smrtí, ukazuje na krutost komunistického režimu, který fyzicky i psychicky mučil všechny, jež sám vyhodnotil jako své nepřátele. Svoboda nikdy nebyla, není a nebude zadarmo. Stačí málo. Podívejme se, kam nás poslední dobou uvrhla drobná změna lustračního zákona, která umožnila, aby členy vlády byli bývalí agenti Stb... O to víc jsem rád, že se sem každoročně vracíme, abychom mu vzdali hold za vše, co pro nás vykonal a připomínáme si jeho celoživotní příběh.

/ Michal Rezler, starosta obce, *Loužnický zpravodaj*

PŘEPEŘE – V září 2021 se naskytl pro obec velice zajímavá příležitost k nákupu nemovitosti (dům + pozemky) v centru obce Přepeře, jejíž prodej zprostředkovávala realitní kancelář *AQ reality – Jičín*. Zastupitelstvo obce Přepeře se rozhodlo a na svém zasedání 9. září pověřilo starostu podpisem kupní smlouvy s realitní kanceláří, jejímž předmětem byla rezervace a následný nákup nemovitosti čp. 21 a přilehlých pozemků o celková výměře 3735m². Cena byla 15,425 milionu korun. Jedná se o dům v centru obce u autobusové zastávky ve směru na Turnov, myslím, že až uvidíte fotografii, vzpomenete si. Dům s pozemky by po rekonstrukci sloužil plně potřebám obce. Co se týče možného využití v budoucnu: do objektu by byl po rekonstrukci pravděpodobně přesunut obecní úřad, který by uvolnil své dosavadní prostory pro školní družinu. Stávající

nevyhovující umístění družiny v jídelně by tedy skončilo. Další náplní objektu by bylo přesunutí obecní knihovny z objektu u Jizery, který už je ve špatném stavu. Určitě by zde bylo možno vybudovat multifunkční místnost – učebnu s výpočetní technikou pro školu / multimediální místnost / zasedací místnost, dále např. informační centrum obce, možná i třeba v budoucnu služebnu pošty, protože objekt nabízí i dobré možnosti pro parkování. V přilehlé stodole by po rekonstrukci našla garáž a malou dílnu technika obce a její pracovníci a v domě pak navíc ještě zázemí pro technické pracovníky.

Jistě je vše potřeba dobře rozmyslet, případně vypsát architektonickou soutěž na využití objektu. Přilehlé pozemky nabízejí do budoucna možnou výstavbu objektů pro potřeby obce a občanů (např. služby, sociální byty ...). V územním plánu je to umožněno.

I z hlediska investičního je nákup nemovitosti dobrým řešením. Vlastnictvím nemovitosti budeme mít také nad místem v centru obce naprostou kontrolu a nevznikne nám zde něco co si nepřejeme, třeba ubytovna. Zastupitelé, kteří návrh podpořili, se víceméně shodli, že nákupní cena je velká částka, (nicméně odhad cenu téměř potvrdil), ale pro obec dobrá investice do budoucnosti a zajímavý odkaz dalším generacím Přepeřáků. Věříme, že nám finanční situace umožní dům brzy opravit a předat ho do užívání obci a lidem. (OÚ)

SVIJANY – ADVENTNÍ KONCERT HONZY VANČURY SE SKUPINOU PLAVCI, 28/11 17:00 – 18:30

Koncert následuje hned po rozsvěcení vánočního stromu na nádvoří zámku.

SYCHROV / LIBEREC – Přednáška *Sychrovský zámek a park kastelánskýma očima* ředitele ÚPS na Sychrově Miloše Kadlece se uskuteční 1. prosince v 17 hodin v Krajské vědecké knihovně v Liberci.

Kroiherův dům ve Vlastibořicích

Po přečtení nadpisu se asi čtenář zarazí a začne přemýšlet, kterému domu ve Vlastibořicích se říká Kroiherův. Bude tápat marně, protože toto označení už dávno zmizelo v propadlišti dějin. Navíc se používalo jenom krátce, a sice pro dům čp. 53, označovaný také jako kampfelička. Pojdme si tedy v krátkosti připomenout, kdo to vlastně byl ten Kroiher? A proč měl ve Vlastibořicích „svůj“ dům?

František Jan Kroiher se narodil před 150 lety 2. prosince 1871 ve vsi Rojšíně u Českého Krumlova. Po studiu teologie působil jako kněz na jihočeském venkově, avšak jeho aktivity brzy přesáhly každodenní duchovní činnost a s ní i hranice regionu. Počátkem 20. století a znovu po vzniku Československa patřil k předním stoupencům reformy v římskokatolické církvi (mj. vyústily ve vznik Církve československé). Celý život byl Kroiher funkcionářem družstevních a peněžních organizací, jak regionálních, tak centrálních v Praze.

Angažoval se politicky jako člen výboru agrární strany a její dlouholetý poslanec (1918–1920) a senátor (1920–1938). Proslulost si u veřejnosti získal jako pohotový a vtipný publicista a řečník. Byl také štědrým mecenášem. Uvést se sluší i to, že pohřbíval své přátele Jindřicha Šimona Baara a Antonína Švehlu. Zemřel 15. června 1948 v městysi Ledenicích na Českobudějovicku, kde mu byl v roce 2018 odhalen pomník.

O Františku J. Kroiherovi podrobně pojednává kniha s názvem *Bílá vrána v černém šatě*. Kroiher patřil od mládí k propagátorům spořitelních a záložních spolků neboli kampfeliček. Prakticky se angažoval v jejich vedení v místech, kde zrovna jako kněz působil, a navíc přes 30 let zastával post náměstka *Ústřední jednoty hospodářských družstev* v Praze, která dohlížela na tisíce drobných venkovských družstev včetně kampfeliček. Hlavní idea kampfeliček spočívala ve snadné dostupnosti základních finančních služeb na venkově. Umožňovala zemědělcům a drobným živnostníkům (byli-li jejími členy, šlo o spolek) ukládat a půjčovat si v ní na levný úvěr peníze. Tím mělo být pro lidi snazší nakupovat stroje a techniku, suroviny, plodiny, dobytek, financovat výstavby či přestavby domků apod. Zároveň mohly kampfeličky z uložených peněz finančně vypomáhat obci nebo škole. Jejich význam však byl i mravní, protože učily šetrnosti, spořivosti a uvědomování si vlastní odpovědnosti. Právě kampfelička je ona pomyslná spojnice Kroihera s Vlastibořicemi.

Vlastibořická kampfelička vznikla na přelomu let 1896 a 1897 a v roce 1931 v ní měli občané uloženou celkovou sumu přesahující 7,5 mil. korun. Na začátku třicátých let se činovníci kampfeličky rozhodli postavit pro ni

Portrét Františka Jana Kroihera z roku 1929 od malíře Otty Peterse

nové sídlo. Rychlost, s jakou vše probíhalo, je obdivuhodná a v dnešní době nepředstavitelná. Vše se tehdy stihlo za půl roku! Posud'ťe sami – 11. června 1931 podepsány kupní smlouvy na pozemky, 9. srpna 1931 vypsáno výběrové řízení, 20. srpna 1931 vybrána zhotovitelská firma (*Hlavatý z Radimovic*, celková cena 250 tisíc korun), 31. srpna 1931 zahájena stavba, 3. září 1931 položen základní kámen, 10. prosince 1931 stěhování do hotového objektu (dostal čp. 53), 12. prosince 1931 první schůze v nových prostorách.

Mezitím se představenstvo kampeličky 22. listopadu 1931 usneslo, že nové sídlo ponese název *Kroiherův dům*. Jak stojí doslova v pamětní knize, stalo se tak „z piety k jeho 60tiletým narozeninám a v ocenění jeho zásluh v družstevnictví“. Pozdější novinová zpráva uvádí, že to bylo „na důkaz vděčnosti a lásky k tomuto zasloužilému družstevnímu pracovníku“.

Rozhodnutí o pojmenování domu a jeho okázalé otevření měla stvrdit velkolepá slavnost naplánovaná na neděli 17. července 1932. Součástí byla bohoslužba ve vlastibořickém kostele sloužená dopoledne Kroiherem. Ve 13 hodin se začal řadit okázalý krojovaný průvod na Jivině, který se následně vydal k novostavbě, na jejímž východním (uličním) průčelí se skvěl velký nápis *Kroiherův dům*. Zde po příchodu všechny přítomné přivítal starosta kampeličky Jan Hobelant a předal slovo vzácnému hostu z jižních Čech (zúčastnit se měl také agrární poslanec Jan Dubický, který nakonec nedorazil a poslal pouze písemnou zdravici). Kroiher v proslovu „upřímně poděkoval za prokázanou poctu, že nová budova Kampeličky označeno byla jeho jménem a projevil radost nad tím, že my družstevníci tvoříme jednu velikou společnou rodinu /.../ Ke konci své řeči podal mnoho cenných rad a pokynů pro práci v Kampeličkách, vřele ocenil záslužnou činnost poještědských družstevních pracovníků a zdůraznil, že rozmach takového ústavu, jako je Kampelička vlastibořická, vyrůstá z práce a poctivého snažení“. Po dlouhotrvajícím potlesku přišla řada na krátké projevy dalších hostů, zastupujících družstevní podniky z regionu. Následovala prohlídka budovy a večer veselice a koncert vlastibořické kapely v zahradě

sousedního hostince Jana Šulce (čp. 56, sídlo kampeličky v letech 1922–26). Slavnostní otevření nového sídla vlastibořické kampeličky (její součástí byly např. i dva byty) představovalo klasicistickou ukázkou prvorepublikové události se standardním průběhem a vlasteneckým podtextem. Podobné pořádaly při různých příležitostech prakticky všechny české kampeličky.

Vlastibořice však v tomto ohledu mají jedno specifikum, a to je právě pojmenování domu Kroiherovým jménem a umístění tohoto označení na fasádu objektu do uličního průčelí (v jiných obcích se tam většinou objevovaly prosté nápisy *kampelička*). Prozatím se podařilo zjistit, že stejné pocty se Kroiherovi dostalo pouze ve čtyřech lokalitách, a sice ve Vacově (okres Prachatice, dům otevřen 12. června 1932), Libčicích nad Vltavou (okres Praha-západ, otevřen 18. srpna 1935), Souticích (okres Benešov, otevřen 27. září 1936) a právě ve Vlastibořicích.

I když zde v současnosti už nápis *Kroiherův dům* nenajdeme – v zahradním průčelí zůstal pouze druhý nápis *Venkov sobě* – a éra venkovských kampeliček vzala ve čtyřicátých letech za své, stojí za to si alespoň takto stručně vše připomenout. A hlavně přiblížit osobnost F. J. Kroihera právě v roce, kdy si připomínáme 150 let od narození této zapomenuté osobnosti českých dějin, která zanechala svou stopu i ve Vlastibořicích.

/ Jiří Cukr, Státní okresní archiv České Budějovice, *Obec Vlastibořice*

MÍROVÁ p/K – V Mírové pokračuje oprava ráze rybníka Nohavice, informoval server *Turnovsko info*. Krajská komunikace III/2834 je v úseku rekonstrukce s omezením průjezdná. V úseku 140 metrů budou na hrázi rybníka doplněna betonová svodidla. V současné době provádí firma *Kampa – Marynka* opravu části opěrné zdi hráze.

rovensko p/t

* Na železniční trati 041 v úseku Rovensko p/T – Turnov bude ve dnech 27. 11. od 7:30 do 29. 11. do 18:00 nepřetržitá výluka.

Všechny vlaky budou pod dobu výluky v úseku Rovensko p/T – Turnov a opačně nahrazeny náhradní autobusovou dopravou.

*** Mikulášské slavnosti trochu jinak**

První tradiční adventní akcí v Lomnici nad Popelkou letos opět budou **Mikulášské slavnosti v sobotu 27. listopadu**. Oproti loňsku by měly proběhnout za účasti veřejnosti, ale přeci jen v poněkud jiném režimu než dříve, což odráží i jejich plný název **Mikulášské slavnosti trochu jinak 2021**. Pořadatelé letos opět připravili bohatý program, ale je koncipován tak, aby se předcházelo kumulaci většího množství lidí na jednom místě. Návštěvníci budou putovat po městě po jednotlivých stanovištích mikulášského programu, na kterých budou děti sbírat razítka do putovního deníčku za splněné úkoly v očekávání malé odměny a nemalých zážitků.

Čeká na ně jubilejní 20. ročník vánoční výstavy betlémů v muzeu (9–16 hodin) – více o ní v rubrice *Pozdní sběr* –, hraná *Vánoční pohádka* v Tylově divadle (9,30 hodin), rukodělné adventní trhy ve spořitelně (10–17 hodin), zdobení perníčků s možností zakoupení občerstvení (dílny odborného výcviku SŠ, 13–17 hodin), Adventní balíček v zahradě *SVČ Sluníčko* (13–17 hodin), vánoční prodejní výstava *Naše ruce na Vánoce* v Zámecké galerii a prohlídka Zámeckého betlému (obě akce 13–17 hodin), návštěva *Pekelné tělocvičny* (sokolovna, 13–17 hodin), občerstvení a soutěž pro děti (pivovarská zahrádka, 13–17 hodin), *Audience u Lucifera* v zámeckém sklepení (13–18 hodin), *Setkání s Mikulášem a anděly* na zámku (14–16,45 hod.), koncertní vystoupení zpěváka Davida Deyla na nádvoří zámku (od 16 hodin) nebo promítání „čertovského“ pohádkového pásma v kině od 18 hodin (filmové pohádky si v kině můžete vychutnat už i v páteční podvečer, stejně jako navazující nedělní loutkovou pohádku na zámku *Sůl nad zlato*).

Velkolepou tečkou za akcí bude za příznivého počasí v 17 hodin ohňostroj nad městem, který bude viditelný z mnoha míst ve městě, a vychutnat si ho tak můžete i poblíž svého domova.

Dalším jedinečným prvkem, vedle nejmodernější filmové technologie, nepřehlédnutelné vnější podoby nebo stylově vyladěného vzhledu interiéru na motivy filmu *Alois Nebel*, se může od nynějška pyšnit kino. Je jím skleněná soška Českého lva, kterého za nejlepší scénář k filmu *Všechno bude* získal za rok 2018 lomnický autor a patriot Petr

Pýcha /**FOTO**. S jeho laskavým svolením je nyní toto nejprestižnější české filmové ocenění dlouhodobě vystaveno ve foyer lomnického kina. Pro obyvatele města i milovníky filmu z celého regionu je jeho rozhodnutí umístit svou cenu právě v lomnickém filmovém stánku pro potěchu všech opravdu velkou ctí.

* **Rada města** souhlasí s pořádáním prodejních trhů na Husově náměstí v Lomnici v termínech 6. 4., 8. 6., 7. 9. a 7. 12. 2022 na základě žádosti pana Jiřího Němce a prodloužila mu nájemní smlouvu, naopak Rada nesouhlasila se snížením nájemného.

semily

* **Vestibul Jitřenky bude 3. prosince mezi 8. a 17. hodinou** zase patřit vyřazeným knihám, které hledají nový domov. Za symbolickou cenu můžete pořídit dárek pro své blízké – od leporela po encyklopedie.

* **Projekt *Revitalizace městského náhonu u parku Ostrov v Semilech*** zabodovalv prestižní soutěži *Adaptterra Awards* a zařadil se mezi 18 finalistů inspirativních řešení zaměřených na přizpůsobení krajiny a města klimatické změně. Do soutěže, kterou pořádá již třetím rokem *Nadace Partnerství*, a která hledá a oceňuje nejlepší příklady adaptací na změnu klimatu: tedy projekty na zadržení vody v krajině, ochlazení měst nebo obnovu divoké přírody, se hlásila více než stovka realizací z celé republiky.

Česká republika se má čím chlubit. Přibývá projektů, které se snaží v souvislosti s klimatickou změnou přizpůsobit novým podmínkám, a soutěž *Adaptterra Awards* každoročně oceňuje ty nejinspirativnější z nich. „Letos jsme kromě kategorií Volná krajina, Zastavěná území, Pracovní prostředí a Náš domov udělili také *Cenu sympatie* vítězi internetovému hlasování, *Cenu Prahy* a ocenění dvěma projektům v česko-rakouském příhraničí,“ říká koordinátorka soutěže Andrea Křivánková z *Nadace Partnerství*. „Ve veřejném hlasování o nej-sympatičtější projekt získal projekt *Revitalizace městského náhonu u parku Ostrov v Semilech* 672 hlasů veřejnosti, tedy 4. nejvyšší počet hlasů.“ Co se týká samotné realizace projektu, revitalizace náhonu významně zvýšila úroveň protipovodňové ochrany. Díky pestré morfologii a tůním náhonu zároveň zadržuje vodu v městské

Muzejní obchůdek

originální dárky
od regionálních výrobců

- šperky
- tašky
- patchwork
- skleněné vitráže
- kamínky, atd.

Muzeum a Pojizerská galerie Semily, p. o.

krajině a umožňuje lidem přístup k vodě v horkých letních dnech. Realizace proběhla v letech 2019 - 2020, autorem projektu se stala *ENVICONS*, zhotovitelem společnost *EUROVIA CS*. Náklady projektu dosáhly 16 milionů korun. 11 milionů získalo město z operačního programu *Životní prostředí*, zbylé prostředky pocházely z rozpočtu města. (Semilské noviny)

*** KYSELO V SEMILECH 2021**

10. ročník otevřeného mistrovství Semil v přípravě kváskového kysela. Pro soutěžící i ostatní přihlížející bude připraven zajímavý kulturní program, včetně udílení ceny za kulturní počin roku. Restaurace V Pivovaru **27. listopadu od 17 hodin** (registrace a přejímka vzorků do soutěže od 16 hod).

*** PŘEDPOVĚĎ POČASÍ S ALENOU ZÁRYBNICKOU**

Podkrkonošský symfonický orchestr představí další originální hudební program, jehož tématem jsou tentokrát nejrůznější meteorologické jevy.

Pomyslnou hudební předpověď počasí představí orchestr pod taktovkou dirigenta Josefa Kurfirta a spolu s meteoroložkou Alenou Zárybnickou. V sále KC Golf Semily; **28. listopad od 18 hodin.**

semilsko

SLANÁ – 1000 diváků komedie Tchyňě na zabití. Ještě před začátkem uplynulé sobotní reprízy představení Tchyňě na zabití v Jablonci nad Nisou jsme na našem facebooku avizovali, že možná překonáme takový hezký milník... A podařilo se! Díky tomu, že se na nás přišlo podívat více než sto úžasných diváků, stalo se, že někde mezi nimi byl i divák s pořadovým číslem 1000! Moc si toho vážíme a máme obrovskou radost, že i přes těžkosti, které se z části opět vrací do našich životů, se stále najdou lidé, kteří se navzdory všemu chtějí alespoň jednou za čas dobře pobavit - a naše představení funguje dokonale! Věříme, že (při splnění některých podmínek) bude možné i nadále s naším představením jezdit na další štace a bavit další diváky.

Nejbližší další zájezd je naplánován na konec listopadu do Rokytnice nad Jizerou, tak jsme zvědaví, jestli tam ještě před námi už nedorazí i Martin na bílém koni. A poslední letošní reprízu plánujeme odehrát u nás ve Slaně - v tradiční *divadelnický termín*, a to na svátek svatého Štěpána, 26. prosince. Tak přijďte, těšíme se na vás!

/ Za *DS Tyl Slaná* Radek Šmíd; Slánský list

RESTAURACE		Informace
KD	SLANÁ	
z Restaurace KD Slaná		
<u>Změna otevírací doby od 1. 11. 2021</u>		
Po – Čt	11:30 – 14:00	
Pá	11:30 – 22:00	
So	11:30 – 14:00	
Ne	zavřeno	
Vstup pouze po předložení dokladu o bezinfekčnosti.		
Pro ostatní výdejové okénko.		

Advent na Kittelovsku

27. 11. 2021

Advent začíná aneb adventní okénka se skleněnými betlémy v Kittelově domě. Začínáme v 15 hodin a po setmění slavnostní rozsvícení oken - hudba, občerstvení, svařák.

28. 11. 2021 až 2. 2. 2022

Výstava skleněných betlémů za okny Kittelova domu

7. 12. 2021 až 10. 12. 2021

Každý den 15 až 19 hodin - příležitostná dobročinná kavárna v Kittelově domě, vždy od 16.30 hodin živá hudba nebo zajímavé povídání. Přijďte nasát vánoční atmosféru u šálku dobré kávy, svařáku nebo horkého jablka se skořicí. K zakousnutí bude domácí koláč či buchta.

11. 12. 2021

Tradiční hlavní adventní program na Kittelovsku. Den plný řemesel, hudby, povídání a dobrého jídla a pití. Programy pro děti, povídání, ukázka výroby skleněných figurek, pletení a tkání. Otevřen bude kostel sv. Josefa i fara, kde můžete také posedět u dobrého občerstvení místních farníků. Den vyvrcholí v 15 hodin varhanním koncertem v kostele a rořátní pobožností.

*** Český červený kříž, místní skupina Železný Brod, pořádá sbírku šatstva.**

Sbírka proběhne v budově internátu na Poříčí v Železném Brodě, a to ve dnech:

pátek 26. listopadu od 15:00 do 17:00 hodin

sobota 27. listopadu od 9:00 do 11:00 hodin.

Letos vybíráme:

- LETNÍ A ZIMNÍ OBLEČENÍ – dámské, pánské, dětské
- LŮŽKOVINY, PROSTĚRADLA, RUČNÍKY, UTĚRKY, ZÁCLONY, LÁTKY (min. 1m²)
- VATOVANÉ I PÉŘOVÉ PŘIKRÝVKY, POLŠTÁŘE, DEKY A SPACÁKY – nezničené a vyčištěné
- OBUV – spárovaná a nepoškozená
- HRAČKY – nepoškozené a kompletní
- PROŠLÉ AUTOLÉKÁRNIČKY A OBVAZOVÝ MATERIÁL (LÉKY NE) – použije se na výuku první pomoci

Výstava

PŮJDEM SPOLU DO BETLÉMA

Krkonošské muzeum Správy KRNAP v Jilemnici

Výstava je otevřena od 27. listopadu 2021 do 30. ledna 2022
denně mimo pondělí (8–12 a 13–16 hodin).

Vernisáž se uskuteční v pátek 26. listopadu v 17 hodin v Erbovním sále muzea.

Výstava betlémů pocházejících nejen ze sbírky muzea.

Po
29

TOMÁŠ SÝKORA

VIII. JAZZ THE NOVEMBER VRCHLABÍ

Výrazná melodická linka jako odkaz na evropskou hudbu, jazzová harmonie, improvizální plochy, důraz na propracovaný zvuk, promyšlená výstavba hudební formy a barevnost jednotlivých kompozic, to jsou hlavní znaky Tomáš Sýkora Tria.

KD Střelnice – velký sál, 19:30

Vstupné: 200 Kč, studenti a senioři 150 Kč,
děti do 12 let 50 Kč

Jazz Partner: LightGuide

Knihovní minigalerie Městské knihovny Mnichovo Hradiště opět ožívá! Tentokrát si můžete přijít prohlédnout jedinečné fotografie Ondřeje Holase. Na výstavě jsou zastoupeny obrazy z blízkého i vzdálenějšího okolí, které spojuje kouzelná atmosféra. Výstava bude k vidění minimálně do konce února. V knihovně si můžete objednat i autorův stolní a závěsný kalendář, a můžete tak odejít nejen s krásným pocitem z právě prohlédnutých fotografií, ale i s originálním dárkem.

/ Petr Novák, Mnichovohradišťsko.cz

Ing. František Janeček a Mnichovo Hradiště

Před 80 lety, dne 4. června 1941 zemřel významný český konstruktér, vynálezce a zakladatel světoznámé značky JAWA Ing. Dr. techn. h. c. František Janeček. Jeho jméno je spojeno i s Mnichovým Hradištěm!

Narodil se 23. ledna 1878 ve východočeském Klášteře nad Dědinou.

Po základním vzdělání, absolvoval strojní průmyslovou školu v Praze, z níž zamířil na studia elektrotechniky do Berlína. V Německu získal první zaměstnání u firmy *Schuckert a spol.* v Norimberku, v roce 1898 byl přijat jako konstruktér do Kolbenových továren firmy *Schuckert a spol.* v pražských Vysočanech. František Janeček je autorem desítek patentů, i v oblasti vojenské výzbroje.

Do historie našeho města se zapsal jako podnikatel dne 25. listopadu 1920, kdy se svým bývalým kolegou, dílovedoucím továrny *Breitfeld – Daněk* Františkem Kohoutkem společně založili továrnu na výrobu kovových nástrojů, náradí a přesných přístrojů pod názvem *František Kohoutek a spol.* Firma sídlila v uvolněných prostorách Poláčkovy továrny v Havlíčkově ulici čp. 547 a čp. 546 v Příčné ulici. Na své podnikání v Mnichově Hradišti vzpomenu František Janeček v rozhlasové přednášce vysílané pražskou stanicí v cyklu věnovaném životním zkušenostem našich velkých mužů, kteří něco dokázali. Její přepis byl v srpnu roku 1938 otištěn v časopise *AUTO* v čísle 6. Článek je nazván *Jak jsem začínal.*

„Z této doby (1. světová válka, pozn. KH) pochází také vyřešení mého ručního granátu, jež bylo pokrokem proti konstrukcím ve válce užívaným. Velkovýroba těchto granátů byla koncem války zahájena, ale všeobecně zaveden byl až do výzbroje československého vojska, neboť ihned po převratu věnoval jsem své služby a znalosti potřebám naší tvořící se armády. Z rakouské válečné kořisti a vojenských skladišť dostal náš stát mnoho výzbroje v nejrůznějším stavu a zachovalosti.

Jednou z těchto zbraní byly i kulometry *Schwarzlose*, které za války vyráběla zbrojovka ve Štýru. Tyto kulometry bylo třeba předělati na novou munici, zlepšiti je a sjednotiti v jeden vzor, jehož součásti by byly vzájemně výměnné. Provésti u nás tuto adaptaci kulometů byl nesnadný úkol, protože jsme neměli ani zařízení, ani zkušeností. Ministerstvo mne však vyzvalo, zda bych se chtěl o vyřešení tohoto úkolu pokusiti. Založil jsem tedy v Mnichově Hradišti malou

továrnu, ve které jsme s touto prací začali. Současně však vyráběli jsme zde i jiné druhy vojenské výzbroje, hlavně součásti ručních granátů, které se plnily výbušninou v bývalé dynamitce v Zámčích u Roztok (*dnes katastr Praha-Bohnice*), kterou jsem pro tento účel zakoupil. Pracovali jsme tehdy v poměrech – oproti dnešku – hodně primitivních. Všechny nesnáze však překonávala moje pevná vůle provésti nesnadný úkol a pomáhalo mi v tom i nadšení mých spolupracovníků. Do štábu svých dílovedoucích a úředníků převzal jsem schopné pracovníky ze své předválečné laboratoře, dále některé osvědčené dělníky z Daňkovky a konečně jsem zaměstnal i hodně českých zbrojířů, pracujících za války ve Štýru nebo ve vojenských dílnách. To byly začátky mé zbrojovky.

V Mnichově Hradišti byli jsme tísněni nedostatkem místa. Tak například naše střelnice, v podniku toho druhu nezbytná, byla ve skladišti na dvoře (*čp. 547 a čp. 546, pozn. red.*), každá rána byla v okolí slyšitelná, a náš podnik nebyl tu proto ve velké oblibě. Vzpomínám, že jsme sousedovi prostríleli hraniční zeď a rozstríleli hromadu u zdi uložených bramborů. Naštěstí se nestalo nic horšího. Protože tovární místnosti v Mnichově Hradišti pak již nestačily, koupil jsem v roce 1922 bývalou zájezdní hospodu Na zelené lišce při benešovské silnici u Prahy, která byla toho času adaptována na obuvnickou továrničku. Něco se k tomu ještě přistavělo, a tak jsme se postupně přestěhovali z Hradiště do Prahy.“

V roce 1922 Janečkova firma zaměstnávala 50 osob. Tou dobou František Janeček rozvázal spolupráci s Františkem Kohoutkem. I nadále chtěl pokračovat ve zbrojní výrobě, závod významně rozšířit a zmodernizovat. Zakoupit chtěl proto pozemky v Mnichově Hradišti v místech Vrchlického návrší, tzv.

Na Bubnu. S jejich majiteli se však nedohodl na ceně a rada města s nabídkou jiných obecních pozemků přišla již pozdě. František Janeček následně odkoupil licenci na motocykl německé značky *Wanderer*, čímž v roce 1929 začala výroba motocyklů pod světoznámou značkou *JAWA (Janeček-Wanderer)*.

Litovalo Mnichovo Hradiště odchodu Františka Janečka? Ona nedohoda byla vedení města dokonce vytýkána, v reakci na tyto výtky z 11. září 1936 uvedené v *Pojizerských listech*, se dočteme, že nebyla úplně tak jednostranná: „V zájmu pravdy! Již mnohokrát bylo vytknuto správám města, že dopustily, aby se z města vystěhoval ing. Janeček se svým podnikem. (...) Sleduji s opravdovým zájmem osudy i správu města a mohu zde veřejně v zájmu pravdy prohlásiti, že správa města neopomenula ničeho, aby udržela podniky ing. Janečka

v Mnichově Hradišti, že však to byly jiné, podstatné důvody, hlavně nutnost býtí blíže Prahy, které donutily ing. Janečka, že se z Mnichova Hradiště vystěhoval,“ píše autor podepisující se zkratkou *-ka-*.

Vyjádření lítosti nad oním odchodem podnikatelským, ale zároveň bohužel i nad tím věčným, navždy do historie města zaznamenal tehdejší městský kronikář Václav Pařík v nejstarší kronice města: „*Dne 4. 6. 1941 zemřel dr. techn. věd h. c. František Janeček. (...) Ing. Janeček byl vynálezcem z oboru elektroniky a mechaniky. Český průmysl ztratil vynikajícího odborníka. Lze litovati, že k trvalému umístění takového podniku jakým jest Janečkova Zbrojovka, v našem městě nedošlo.*“

Osobnost Františka Janečka je s Mnichovým Hradištěm navždy spojena, stejně tak jako s životy tisíců zaměstnanců jeho továren a celou naší zemí. Tu svým géniem proslavil po celém světě, a není tedy divu, že nadále žije také v srdcích nadšených sběratelů motocyklů a automobilů značky *JAWA*, kterých v našem kraji není zrovna málo.

/ Karel Hubač, Muzeum města Mnichovo Hradiště, *Kamelot*

jičín

* Jo, taky mi lidi píšou. I ozvala se Oldřiška Dvořáčková ze Správy pražských hřbitovů stran článku o jičínské výstavě Vladimíra Silovského.

A to konkrétně s informací, že hrob malíře na Vinohradském hřbitově (*IV-IIC / 32*) byl před čtyřmi roky zařazen do procesu adopce a stále čeká na toho, kdo by ho chtěl zachránit. Kdyby se našel nějaký donátor, necht' mně bez váhání napiše, rád ho s Oldřiškou propojím.

* Od pondělí se na půl roku uzavřel jeden jízdní pruh obchvatu Jičína na silnici I/16. Důvodem je výstavba nových protihlukových opatření. Provoz vozidel bude veden volným jízdním pruhem, za tím účelem bude upraveno vodorovné dopravní značení. 9. prosince budou pracovníci stavby vrtat pilot, proto bude provoz řízen kyvadlově. Omezení potrvá do 31. května, informoval *Jičínský deník*. „Dojde k navýšení stávající dřevěné protihlukové stěny a výstavba nové, která zaplní mezeru mezi dvěma stávajícími zdmi. Investorem stavby je *ŘSD*, cena se pohybuje okolo 10 milionů,“ upřesnil místostarosta Petr Hamáček.

26/11 VYPSANÁ FIXA

* **Jablonecký dopravní terminál zeštíhlele**, kavárna nakonec nebude. Architekti ořezali vítězný návrh nového jabloneckého terminálu, půlmiliardový projekt osekali na 300 tisíc, napsal *Deník*. Zmizela kavárna, lávka od vlakového nádraží přes terminál až k *Muzeu skla a bižuterie*, parkovací dům bude jinde. Tramvaj sem ale přeci jen povede.

Advent

na Horním
Tanvaldě

Kostel sv. Petra a Pavla

28. listopadu - 14-16 hodin je kostel otevřen pro veřejnost

5. prosince - 14-16 hodin je kostel otevřen pro veřejnost

12. prosince - 14-16 hodin je kostel otevřen pro veřejnost

19. prosince - 14-16 hodin je kostel otevřen pro veřejnost

21. prosince - 14-16 hodin **Betlémské světlo**

24. prosince - 10-14 hodin kostel otevřen pro veřejnost

26. prosince - 15:30 **Benefiční koncert**

KRYŠTOFOVO ÚDOLÍ – V sobotu 20. listopadu vyrostl v Kryštofově Údolí /na archivním snímku venkovní *Jírův betlém*. Každá z figur triptychu znázorňujícího nejen Svatou rodinu, ale i útěk do Nazaretu a vraždění neviňátek, váží kolem 25 kilogramů, informoval *Liberecký deník*.

Malíř Josef Jíra vytvořil šestnáct metrů dlouhý biblický výjev přímo na místě. Z topolového dřeva a elektrickou pilou. Poprvé se slavnostně rozsvítil v roce 1999. Od té doby rok co rok putuje z obecní stodoly na místo pod dřevěným kostelíkem svatého Kryštofa. Letos proběhne už tradiční událost **v sobotu 27. listopadu**.

Okolo Severočeské transversálky: cyklostezka i vápencový lom s výhledem

Jednou z nejromantičtějších tratí v Libereckém kraji je nejmladší část takzvané *Severočeské transversálky* – úsek z České Lípy do Liberce. Projíždí se na ní hned pět tunelů a krásné výhledy nabídnou i dva viadukty.

Trať vznikla hlavně proto, aby se po ní dalo převážet podkrušnohorské uhlí do průmyslového Liberce. Dnes se využívá i pro účely osobní dopravy včetně rychlíků spojujících obě krajská města, jimiž jsou Liberec a Ústí nad Labem. Velkým oříškem byl pro stavitele Ještědský hřeben, protože tam je úsek trati nejstrmější a musel být postaven tak, aby jej bez problému zdolaly vlaky plně naložené vozů s uhlím. Trať byla nakonec vedena pěti tunely, z nichž nejdelší

je Ještědský, který měří 815 metru a který dělníci razili dva roky a dva měsíce. Jedním z nejznámějších míst, které se na trati nalézají, je železniční viadukt v obci Novina. Je postaven z kamene, který byl vytěžen právě při ražbě Ještědského tunelu. Vysoký je 29,5 metru a dlouhý okolo dvou set metrů. Druhý, menší viadukt se pak nachází asi o 500 metrů dál.

V okolí trati lze podnikat i pozoruhodné výlety. Chladuvzdorní cyklisté se mohou vypravit na první cyklostezku v Libereckém kraji, která byla vybudována na místě zrušené železniční trati. Měří 4,3 kilometru a vede z České Lípy do místní části Vlčí Důl. Tato nenáročná asfaltem pokrytá cesta je vhodná pro rodiny s dětmi nebo in-line bruslaře. Společnost na trase dělají meandry řeky Ploučnice.

Kousek od stanice Křižany se nachází Solvayův lom, ve kterém se do roku 1915 těžil vápenec. Ten se na nádraží dopravoval lanovkou a následně se po železnici vozil do chemické továrny v ústeckých Neštěmicích, kde se z něj vyráběla soda. Dnes vládu nad lomem převzala opět příroda, a tak se v něm daří vzácným druhům rostlin. V průběhu těžby byly odkryty krasové dutiny a jeskyně, ve kterých se daří netopýrům. Na vrcholku lomu se nalézá vyhlídka s nádherným výhledem na Lužické hory a Ralskou pahorkatinu.

/ Jan Mikulička, Liberecký kraj

* Výstava uspořádaná k životnímu jubileu architekta Radima Kousala, o jeho pracovním partnerství s Richardem Černým a činnosti ateliéru *SIADESIGN Liberec*, konečně začala.

Jádrem klasické části výstavy jsou velkoformátové fotografie Zuzany Lazarové, zobrazující z různých úhlů tři Kousalovy a Černého liberecké projekty, Forum, knihovnu a nedávno dostavěný bytový komplex na Masarykově třídě, bohatý výběr z dalších 420 vizí a pěti desítek projektů zrealizovaných za 23 let spolupráce architektů Kousala, Černého a jejich studia *SIADESIGN Liberec*. Výstava *VIZE a REALITA* má být v knihovně v rámci výpůjční doby otevřena do 15. prosince.

* V úterý 30. listopadu to bude přesně 120 let, kdy byla slavnostně otevřena historická budova dnešního *Kulturně společenského centra Lidové sady*. Slavnostně otevřena byla 30. listopadu 1901. Oslavy zakončí 26. listopadu v 18.30 hodin koncert Ondřeje Havelky s jeho swingovou kapelou *Melody Makers* na Velkém sále Lidových sadů.

Dalším doprovodným programem oslav je výstava historických pohlednic a fotografií, které až do konce příštího roku ozdobí všechny výstavní prostory Lidových sadů.

Ale pohled'me trochu důkladněji do historie.

24. května 1874 otevřel liberecký restaurátor Emil Sieber, nájemce restaurace *Obecní dům* na Staroměstském náměstí, která musela ustoupit výstavbě nové radnice, v lesní osadě Siebenhäuser – Sedmidomky na rozhraní Liberce, Ruprechtic a Harcova, v místě dnešní budovy Lidových sadů, novou výletní

zahradni restauraci *Belevedere* s kapacitou 2 tisíce míst.

1. září 1897 městská rada rozhodla, že *Belevedere* už nevyhovuje reprezentativnímu vzhledu této části Liberce a jejímu významu. Rozhodlo tedy o odkoupení této restaurace a následné výstavbě zcela nového objektu s vyhlídkovou věží a velkým sálem. Zřízená komise vyhlásila soutěž architektů na vybudování společenského centra lázeňského a rekreačního komplexu *Reichenberger Kuranstalt – Liberecký léčebný ústav*, který měl v této oblasti vzniknout.

Vítězný návrh architekta Adolfa Horna přesahoval finanční možnosti města a měl být rozhodnutím rady přepracován. Vlivný liberecký továrník Heinrich Liebig ho dal k posouzení respektovanému norimberskému profesorovi Josefu Schmitzovi, který navrhl ještě přizvání svého kolegy Jakoba Schmeissera, zabývajícího se užitím moderních secesních prvků ve stavitelství. Komise návrh přijala a došlo tak k zajímavé spolupráci tří bezesporu špičkových projektantů. Výsledný projekt tak kombinoval jejich práci – dispozice dle návrhu Adolfa Horna, hmotové rozvržení Josefa Schmitze a konečné architektonické ztvárnění Jakoba Schmeissera. Starosta města Franz Bayer projekt podepsal a stavbě už nic nebránilo.

Značně rozsáhlá stavba se znaky romantismu a prvky nastupující secese byla podle konečného Schmeissnerova projektu vybudována libereckým stavitelem Adolfem Hornem v letech 1900–1901.

Restaurační budova Volksgarten byl 30. listopadu 1901 v 10 hodin slavnostně otevřena a uvedena do provozu.

Po druhé světové válce název *Volksgarten* zcela zmizel a pro tuto část města se začalo používat pojmenování *Lidové sady*. Budova sloužila nadále různým kulturním a společenským aktivitám města. V roce 1955 byla předána Ministerstvu národní obrany a stal se z ní *Armádní dům*, krátce nesla také název

Dům osvěty. 30. prosince 1956 převzal budovu *Park kultury a oddechu v Liberci*, který působil v areálu až do svého zániku 31. prosince 2000.

1. ledna 2001 se areál vrací ke svému názvu *Lidové sady* a je jako kulturní a společenské centrum provozován společností *Kulturní služby Liberec*.

1. července 2011 přebírá správu areálu liberecká Zoologická zahrada, činnost centra zůstává zachována v celém rozsahu. *Kulturní a společenské centrum Lidové sady* se stává střediskem Zoologické zahrady Liberec.

/ Blanka Freiwillingová, Liberecký kraj + ZOO Liberec

LIDOVÉ SADY –

26. 11. od 18:30

**ONDŘEJ HAVELKA
A MELODY MAKERS**

29. 11. od 19:00

NEBESKÁ PAST...

6. 12. od 19:00

**NEPÁL
SÁM AŽ PO STŘECHU SVĚTA**

Nový liberecký pivovar

Přijďte ochutnat naše piva. Na našich etiketách propagujeme krásné stavby Liberce.

Naše prodejna se nachází na Ruprechtická 306/4A.

Otevřeno Po-Pá 14 - 17:30

— P I V O V A R —

Reichenberg

www.pivovarreichenberg.cz

Josef Jiří Folkert (*14. 3. 1860 v Železném Brodě – †19. 11. 1946 tamtéž)

Starosta, průmyslník, Sokol, významný člen a činovník mnoha železnobrodských spolků a institucí. Josef Jiří Folkert se narodil v Železném Brodě 14. března 1860. Po studiích a několika letech, kdy působil mimo své rodné město, se vrátil natrvalo do Železného Brodu, kde působil nejdříve jako

obchodník, pak majitel cihelny, brusírny na skleněné kroužky a později továrny na zužitkování ovoce. Politicky se klonil k Dr. Karlu Kramářovi. Lásku ke svému rodišti a kraji dokazoval nezištnou a obětavou prací pro své město. Dovedl využít své odborné znalosti, bohaté zkušenosti a znalost místních poměrů. Jednal přímočaře, bez záludností, měl vřelý vztah k lidem a dokázal měnit myšlenky v činy.

Od roku 1885 pracoval v Sokole, kde patřil mezi nejstarší členy a zúčastnil se deseti sokolských sletů. Pochopil význam

turistiky a od založení odboru *Klubu českých turistů* v Železném Brodě byl jeho členem a později byl jmenován čestným předsedou. Stál za jeho programem zkrášlení města stavbou stezek i zachováním význačných památek. Od založení městské spořitelny v Železném Brodě roku 1898 pracoval jako její účetní a později předseda nebo člen ředitelství, velmi se snažil pomáhat českému podnikání.

Po vzniku československého samostatného státu, v roce 1918 byl jmenován předsedou správní komise v Železném Brodě, která stála v čele města až do prvních řádných voleb v Československé republice v červnu roku 1919. Od roku 1923 byl Josef J. Folkert téměř devět let starostou Železného Brodu. V tomto období byly opatřeny pozemky a postavena sklářsko-obchodní škola, sokolovna, zakoupena hasičská zbrojnice, les s pramenem *Zlatá voda* ve Smrčí, postaven vodovod, dostaven činžovní dům na Zámostí. Za jeho starostování byla vydlážděna hlavní ulice města a náměstí, postaveny po městě a okolí stabilní lavičky, pořízen propagační film. Josef Folkert byl členem *Muzejního spolku* a při stavbě spořitelny se přimlouval za zřízení místností určené pro muzeum a uměleckou galerii. Od počátku byl členem kuratoria *Pojizerského průmyslového a vývozního ústavu* a od roku 1930 jeho předsedou. Z této činnosti vzpomeňme alespoň jeho zásluhy o uspořádání sklářské a krajinské výstavy v roce 1930. Josef Folkert byl také členem *Národohospodářského ústavu* v Mladé Boleslavi a komitétu pro regulaci Jizery, kde se přimlouval za zakoupení pozemků na zřízení koupališť.

Byl starostou, který vysoko vynikl nad průměr svého města a daleko předběhl svou dobu. Josef Jiří Folkert zemřel v úterý 19. listopadu 1946, ve věku 86 let a je pohřben na železnobrodském hřbitově.

Většina významných osobností zde pohřbených je zmapována v *Memoria Aeterna*, průvodci železnobrodským hřbitovem, který sepsali David Řeřicha a Tomáš Kesner a který si můžete zdarma vyzvednout v TIC Železný Brod.

/ David Řeřicha, pracovník muzea, Železnobrodský zpravodaj

Architektonickou soutěž na železnobrodskou spořitelnu vyhrála roku 1931 firma Jindřicha Frewalda a Jaroslava Böhma. Stavba proběhla v letech 1934-36 a provedla ji firma ing. Matolína. Již po dokončení sloužila část objektu městskému muzeu.

za humny

100 LET ZÁVODU DO VRCHU ŠÉBR – SCHÖBERBERGRENEN

Je všeobecně známo, že od počátku dvacátého století se prudce rozvíjel motorismus. A spolu s tím i přirozená potřeba majitelů motorových vozidel porovnávat své stroje, tedy vznikají různé druhy závodů. Okruhové závody v té době nebyly zatím příliš rozšířené pro svou organizační, technickou a tím i finanční náročnost, i když bylo zřejmé, že jsou divácky atraktivnější, neboť jezdci projedou kolem diváků opakovaně.

Zpočátku motosportu šlo tedy především o reklamní jízdy spolehlivosti vozidel nebo zručnosti řidičů, ale hlavně pak o populární jízdy do vrchu, které za pomoci gravitace, protože aerodynamika při dobových rychlostech nehrála tak velkou roli jako dnes, spolehlivě oddělovaly zrna od plev.

Jelikož byl sever Čech od Teplic po Liberec jedním z nejbohatších, ne-li nejbohatším krajem v Rakousku-Uhersku (samozřejmě vyjma Vídně a Prahy), a jelikož byli místní lidé technicky zdatní a vyzrálí, docházelo v uvedené oblasti oproti zbytku České země k ohromnému nárůstu počtu majitelů kol, motorových kol, motocyklů a také automobilů, těch pak především u bohaté části populace – majitelů textilních fabrik, papíren, bankéřů atp. Motoristé se

postupně organizovali do spolků a klubů za účelem dosažení výhod jako například levnější pojištění vozidel, možnost překračovat hranice s vozidlem bez nutnosti placení zálohy cla, tlak na správce za lepší údržbu silnic nebo spolupráce na vytváření legislativy spojené s motorismem. První světová válka rozmach civilního motorismu přibrzdila, navíc často znamenala konfiskaci motorových vozidel pro válečné účely a útlum rozvoje motorismu celosvětově. Po válce ještě byly dlouhou dobu suroviny a materiál jako např. benzín a pneumatiky na příděl, ale již po pár letech se situace zlepšila natolik, že si právě místní významný moto klub *Nordböhmischer Kraftfahrerbund*, operující přibližně v teritoriu Šluknovského výběžku a dále jižně na Českou Lípou a východně na Děčín, mohl dovolit 9. října 1921 zorganizovat první ročník mezinárodního závodu *Schöberbergrennen*, závodu do vrchu Šébr. Start závodu byl za křižovatkou Mýto u Jiřetína pod Jedlovou a cíl pak na vrcholu Stožeckého sedla (lidově Šébr), tedy přibližně v místech letos zbudované nové turistické lávky, na samé mezi Libereckého kraje. Délka tratě byla přesně 4000 metrů. Akce probíhala o víkendech, sobota byla vyhrazena pro trénink a v neděli se závodilo. A to jak s automobily, tak i motocykly, každý rok rozdělování do různých kategorií. Jednalo se ve 20. letech minulého století o jeden z cca 5 pravidelných a prestižních závodů v tehdejší Československu s pravidelnou mezinárodní účastí, jenž ve svých pozdějších ročnících dokázal přilákat neuvěřitelných 25 tisíc platících diváků.

Jiné podobné a zcela srovnatelné akce z té doby v Československu, pro porovnání důležitosti závodu na Šébr, byly závod *Zbraslav – Jíloviště* (od roku 1908), *Brno – Soběšice* (až od roku 1924), *Karlova Studánka* (až od roku 1926 a s malou návštěvností díky lokalitě, oba závody později přesunuty na Masarykův okruh u Brna) nebo *Ecce Homo* u Šternberka (první závod 2. října 1921). O moc více závodů se v té době v Československu neorganizovalo, snad ještě pár zmiňovaných jízd spolehlivosti. Závody do vrchu Šébr tedy patří mezi tři nejstarší u nás, šlo o mimořádně prestižní akci, a to v celoevropském měřítku. Během celkem osmi po sobě jdoucích ročníků, poslední závod se uskutečnil 17. června 1928, samozřejmě nechyběla taková esá jako například Bohumil Turek, Miloš Havel, Jindřich Knapp nebo velmi populární „vymetači“ závodních akcí na vozech *Bugatti* manželé Junkovi. Čeněk měl celkově nejlepší čas v 5., 6. a 7. ročníku. Bohužel se na poslední ročník z června 1928 pro počí-

nající politické jiskření nepodařilo navázat a po druhé světové válce se na závod již nadobro zapomnělo. Ale pro jistotu si to prosím zopakujme ještě jednou „polopatě“ – závod do Šébru u Varnsdorfu byl v roce 1927 uveden na jednom seznamu se závody *24 hodin Le Mans*, závodu na Mozne i v Indianopolis a to v oficiálních novinách *Der Nürburg-Ring!* Ano, závody do vrchu Šébr položily základové kameny, nebo lépe – stály přímo u zrodu motorsportu ve světě!

/ Pavel Bulejko, *Veteráni i veterán*

pozdní sběr

TURNOV – Sběrný dvůr na Vesecku je uzavřen kvůli výměně dosloužilé, více než 20 let staré mostní váhy. Otevření sběrného dvora s novou mostní váhou za více než 300 tisíc korun je plánováno na středu 8. prosince, sdělil server *Turnovsko info*.

LOMNICE n/P – Od 27. listopadu do 6. ledna bude v lomnickém muzeu tradiční výstava betlémů. Stejně jako v jiných letech se i letos mohou návštěvníci těšit vedle již známých souborů na zbrusu nové exponáty. Tím dominantním

a premiérově vystaveným je „Velký skříňový betlém“ se zvonkohrou, dlouhodobě zapůjčený jedním donátorem. Autorem figur byl rovenský farář František Kocman, krajinu s městem vytvořil profesionální řezbář Zdeněk Farský z Náchoda, polychromii zhotovil Jan Mach z Červeného Kostelce, skříň pochází z dílny červeno-kosteleckého truhláře Kamila Regnera. Unikátní betlém byl postupně vyroben v průběhu dvanácti let 2008–20 podle předloh

mistrů řezbářů z jižních Tyrol z období baroka. Dílo je opatřeno zvonkohrou a historickou původní dálninou (pozadím) z jiného nedochovaného betlému (kdysi v majetku rodiny Holländrových, vlastníků zájezdního hostince *U Koníčka* na Husově náměstí čp. 28).

/ Alena Zikmundová, MMG Lomnice n/P; foto Markéta Hrubá

**JUBILEJNÍ 20. ROČNÍK
TRADIČNÍ VÁNOČNÍ VÝSTAVY
B E T L É M Y
27.11.2021-6.1.2022**

Otevřeno: pondělí – neděle 9 – 16 hodin

Zavřeno: 24. 12. 2021, 31. 12. 2021, 1. 1. 2022

Partneři výstavy:
TM Elitex, s.r.o. DOLEŽAL Motor

**COMPLET
SAN**

BAKOV n/J – Jak už jsem avizoval, vyjde historicky zcela první celobarevná publikace o Bakovsku s názvem *Bakov nad Jizerou – rozcestí středního Pojizeří*. Na 224 barevných stranách praktického formátu A5+ panorama čtenáře přehlednou formou seznámí se všemi reáliemi kraje: jeho historií, kulturou, přírodou, osobnostmi a mnoha dalšími zajímavostmi. Text doplňuje přes 450 aktuálních i unikátních historických fotografií.

Kniha je navíc vybavena speciální "virtuální" nadstavbou v podobě videí a interaktivních map, které budete moci aktivovat prostřednictvím chytrých telefonů a tabletů.

Náročný knižní projekt vznikl intenzivně přes dva roky a jeho hlavním partnerem je Město Bakov nad Jizerou.

Slavnostní křest a zahájení prodeje se uskuteční o 1. adventní **neděli**

28. listopadu. Knihu si poté budete moci zakoupit na pokladně městského úřadu,

v městské knihovně a v papírnictví u paní Folwarczné u železniční zastávky. Více informací o vzniku a tvorbě publikace se dozvíte i v prosincovém čísle *Bakovska*. Na počátku roku 2022, dle aktuální epidemiologické situace, se můžete těšit také na besedu o knize a dějinách kraje, která se uskuteční v *Muzeu Bakovska*.

/ Vojtěch Dvořák, autor; Radim Šimáně, starosta města, stránky Bakova n/J

MALÝ ROHOZEC / BAČOV – Rohozecký pivovar vydal speciální tácky pro hospodu U Kodrů. Pivo z Rohozce se u Kodrů na Bačově pod vrcholem Kozákova nepřetržitě už 80 let, uvedl server *Turnovsko info*.

(Mapy Google)

KTOVÁ – Na silnici I/35 skončilo omezení ve Ktové, kde je v předběžném užívání nová trasa, která přinesla konec úrovnového železničního přejezdu, informoval server Turnovsko v akci. Celá stavba není ještě hotová, oficiální otevření se chystá na konci jara příštího roku. Stavbu provádí firma M-silnice, náklady přesahují 230 milionů korun. Podle posledního sčítání dopravy v roce 2016 zde projede přes deset tisíc aut denně.

V současné době se ve Ktové na Pyrámu také pracuje na kruhovém objezdu, až do 18. prosince nebude možný průjezd do Rovenska pod Troskami.

hrdý okýnko

Tomáš Souček

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: *knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaje*